

Stichting 'Hilversum Pas Op!'

Pas Op-trofee 2001

Albertus Perkstraat 59 (J. de Groot, 1895)

eigenaars: de heer R. Vader en mevrouw L. van Egeraat

Op maandag 19 november 2001, de dag waarop de Stichting 'Hilversum, Pas Op!' twintig jaar geleden werd opgericht, vond voor de vijfde maal de uitreiking van de 'Pas Op Trofee' plaats. Ter viering van haar tienjarig bestaan, in 1991, reikte Pas Op deze onderscheiding voor de eerste maal uit. Sindsdien werd de trofee eens in de twee jaar toegekend aan bewoners en eigenaren van Hilversumse huizen als teken van waardering voor het particulier initiatief waarmee zij niet alleen oude panden en villa's willen bewonen, maar deze tevens op meer dan voortreffelijke wijze in hun oude luister hersteld hebben. Als hoogtepunt bij de viering van het vierde lustrum van Pas Op! ontvingen dit maal de heer R. Vader en mevrouw L. van Egeraat, Albertus Perkstraat 59, de trofee voor de voortreffelijke restauratie van hun uit 1895 daterend pand. Temidden van vele genodigden, zoals de wethouder monumentenzorg mevrouw K. Heerschop, de gemeentelijke monumentenambtenaren, de betrokken architect en aannemer, vrienden, relaties en overige 'Pas Oppers' overhandigde voorzitter Swanenburg de Veye van Pas Op het juryrapport evenals een schildje voorzien van het waarschuwend Pas Op-handje. Om wederom het behoud van een prachtig pand te vieren werden de glazen geheven en werd de uitreiking met recht een feestelijke bijeenkomst.

Eerder werd de trofee uitgereikt aan de eigenaren van de panden P.C. Hooftweg 1, Langestraat 86, Soestdijkerstraatweg 110 en het voormalig dienstbodehuis De Koepel.

De binnen Pas Op! gevormde jury heeft over het pand Albertus Perkstraat 59 het volgende Juryrapport opgesteld:

a. Inleiding

In het boek Europese architectuurgeschiedenis schrijft de Engelse architectuurhistoricus Nicolaus Pevsner:

Een fietsenstalling is een bouwwerk. De kathedraal van Lincoln is een stuk architectuur. Bijna alles, wat zoveel ruimte insluit, dat een mens er zich in kan bewegen is een bouwwerk; de term architectuur slaat alleen op bouwwerken die door de ontwerper ook als esthetisch aantrekkelijk zijn bedoeld.

Met deze quote beschouwen wij villa Albertus Perkstraat 59, waarvan de restauratie en uitbreiding in de ogen van het bestuur van de Stichting Hilversum Pas Op! op een wijze zijn uitgevoerd, die toekenning van de trofee, welke tweejaarlijks wordt uitgereikt, meer dan rechtvaardigt.

b. Bouwgeschiedenis

De inventarisatie ten behoeve van het Monumenten Selectie Project van de Provincie Noord-Holland beschrijft nauwkeurig de bestaande situatie ten tijde van de opname op 25 juni 1991.

De architect van deze villa op nagenoeg vierkante plattegrond, J. de Groot, ontwierp het gebouw in eclectische trant. Het in 1895 opgerichte pand werd uitgebreid in 1918 met een balkon aan de achtergevel en een garage in 1931. Van beide uitbreidingen is de ontwerper niet bekend. Opmerkelijk aan het geheel gepleisterde gebouw is de sierlijke houten dakbeëindiging, de in de geveltoppen uitkragende sierspanten, waarvan het blinderingswerk voor de restauratie ontbrak, en de aanwezige stores. De serre aan de westgevel is van typisch Gooise allure en toont overeenkomsten met de exemplaren uit de villawijk bij het Rosarium. Zoals bij veel villa's en vrijstaande woningen rond 1900 werd aan de achterzijde een bijkeuken aangebouwd. Opmerkelijk is de plaatsing van de raampjes boven in deze aanbouw, die wijzen op een zoldering in de aanbouw.

c. Restauratieplan

Het in juli 1999 gepresenteerde plan van OTONOMO architecten toont een rehabilitatie van de totale villa en een uitbreiding van het huis aan de zuidgevel door het

aanbouwen van een serre over de totale breedte van het huis tot de eerder genoemde bijkeuken. De vormgeving van de serre sloot aan bij die van het historische exemplaar aan de westzijde. Toch verkreeg dit plan geen goedkeuring van de beoordelende monumentencommissie. Na een kleine aanpassing, welke voorzag in een inspringing van de serre ter breedte van de woonkamer teneinde de oorspronkelijke bijkeuken en nieuwe serre enigszins te ontkoppelen, werd goedkeuring verkregen op het plan, dat dienovereenkomstig werd uitgevoerd.

d. Uitvoering van het plan

Bij beschouwing van het resultaat van de restauratie valt de zorgvuldigheid op, die ten grondslag ligt aan de uitvoering van het plan. De oorspronkelijke historische elementen zijn behouden gebleven en waar nodig versterkt, zoals het trappenhuis. Bijzonder is het nagenoeg integraal bewaard blijven van de binnendeuren en hun kenmerkende bevestigingen d.m.v. knieren. Deze 19e- en vroeg 20e-eeuwse bevestigingswijze raakt steeds meer in onbruik, omdat het specifieke vakmanschap en het daartoe geëigende gereedschap niet meer voorhanden is.

In het restauratieplan werd tevens zorgvuldig omgesprongen met de aanwezige stucplafonds, houten kraalschroten wanden en plafonds en aftimmeringen. Ook de kleurstelling werd zeer zorgvuldig gewogen, zowel voor het ex- als het interieur. De vloeren zijn in overeenstemming met de historische gegevens hersteld dan wel vervangen. Dit geldt met name voor de

marmeren vloer in de hal en de parketvloeren in de voornaamste vertrekken van de begane grond. De tegelvloeren in de serre zijn geïnspireerd op de eertijds aanwezige uitvoeringen.

De utilitaire ruimten als badkamers en keuken werden in moderne vormtaal en waardig toegevoegd aan het historisch concept, zonder aan dit concept afbreuk te doen. Door toepassing van moderne materialen en ontwerpuitgangspunten verkregen deze ruimten een eigen gezicht, die de monumentwaardigheid versterkt. Door het integreren van historische elementen in deze moderne gebruiksruimten (o.a. de glazen kast in de keuken) werd een aantrekkelijke synthese bereikt van 'oud' en 'nieuw'.

e. Conclusie

Wonen in een monument heeft vele voordelen, maar ook enkele nadelen. Dat beseffen monumenteneigenaren als regel maar al te goed. Dubbel glas kan niet altijd en de hoge ruimten vergen meer energie dan een gemiddelde nieuwbouwwilla. De onderhoudskosten van een monumentaal pand zijn als regel hoger.

De eigenaren, heer R. Vader en mevrouw L. van Egeraat, hebben blijk gegeven van inzicht en gevoel voor de specifieke problemen die zich voordoen bij het herstel van monumenten. De wijze waarop zij en het architectenteam het plan hebben vormgegeven verdient alle lof.

De toekenning van de Pas Op Trofee 2001 van de Stichting Hilversum Pas Op! onderstreept het fraaie resultaat van de inspanning van velen, opdrachtgever, architect en al degenen, die daadwerkelijk met hand en hart aan dit project hebben gewerkt. De uitstraling van het huis na de restauratie is een voorbeeld voor de aanpak van panden in oude villawijken.

Met recht kan worden gesteld, dat met de restauratie een stuk historische architectuur is behouden voor het Hilversumse erfgoed, niet zomaar een bouwwerk, zoals in de inleiding werd gememoreerd, maar een huis dat als monument van architectuur de tand des tijds weer kan doorstaan onder de bescherming van de plaatselijke en landelijke monumentenzorg.

Hilversum, 19 november 2001